

Pääkirjoitus

Suhdanteiden mahti

Media & Viestintä -lehden nimenmuutosta perusteltiin aikanaan sillä, että nimi kuvaisi lehden sisältöä paremmin kuin *Tiedotustutkimus*. Vastaavasti alan tutkijoita ja opiskelijoita vuosikymmeniä yhdistänyt ja lehden kustantaja Tiedotusopillinen yhdistys (TOY) on ottanut nimekseen Media- ja viestintätieteellinen yhdistys (Mevi). Kun lehti 35 vuotta sitten perustettiin, sen nimeäminen ei ollut yhtä vaikeaa kuin tänään. Tosin viestinnän tutkimus on aina ollut heterogeenistä, esimerkiksi organisaatioviestintä ja puheviestintä alkoivat varhain erottua ja profiloitua omiksi tutkimusaloikseen myös Suomessa. Puhumattakaan tämän lehden kirjoittajien erilaisista tieteenaloista; omakin taustani on alun perin ollut sosiologiassa. Nykyiset nimeämisvaikeudet ovat kuitenkin ennen muuta seurausta tutkimuksen hajaantumisesta ja viestinnän alan laajenemisesta. Viestintäilmiöihin liittyvät tutkimukset (ja aiheet) ovat lisääntyneet ja etsivät uusia julkaisukanavia myös kansallisesti.

Paradigmaattiset lähtökohdat eivät ehkä erotu samalla tavalla kuin vielä 1970-luvulla, jolloin *Tiedotustutkimuksessa* käytiin kiivasta keskustelua viestinnän käsitteestä ja journalismin luonteesta. Metodologiset lähtökohdat olivat ja ovat edelleen liikkeessä. Perustavasta käsitteestä *viestintä* ei siitäkään ole yhteistä määritelmää. Erityisesti tutkimuksen kulttuurisen suuntautumisen on nähty edesauttaneet eriytymistä ja hajaannusta varsinkin perinteisen joukkoviestintätutkimuksen sisällä. Teoreettisesti ala on entistä moniarvoisempi, ja lisäksi Suomen yliopistoihin on perustettu uusia mediatutkimuksen oppituleja. Joukkoviestinnän ja mediatutkimuksen räjähdysmäinen määrällinen kasvu on kuitenkin kansainvälinen, ei yksin suomalainen, ilmiö kuten alan tutkimusta kartoittaneet Juha Koivisto ja Peter D. Thomas (2010) ovat huomauttaneet.

Samasta vakuuttaa tässä numerossa Leedsin yliopiston professori ja *Media, Culture & Society* -lehden toimituskunnan jäsen John Corner. Hänestä tutkimuskentän laajeneminen on seurausta median, viestinnän ja kulttuuritutkimusta opettavien laitosten lisääntymisestä, ja vastaavasti näiden tarpeesta lisätä tutkimusosaamistaan. Seurauksena on ollut tieteellisten konferenssien ja lehtien määrän kasvu. Corner kuvaa ennen muuta tilannetta Britanniassa, mutta uskoo havaintojensa pätevän muihinkin Euroopan maihin. Harmillisimpana hän pitää tutkijoiden liian varhaista erikoistumista, joka näkyy myös lehtien ja konferenssien häkellyttävänä erikoistumisena, ja ennen kaikkea akateemisen profession kapeutumisen laaja-alaisen sivistyksen kustannuksella.

Tutuiltahan nuo huomiot vaikuttavat. Lehdet ovat vaikeuksissa. Yksi seuraus on toimitusten ulkopuolelta ideoitujen ja tutkimushankkeisiin liittyvien teemanumeroiden lisääntyminen. Muutokset kertovat osaltaan myös siitä, että akateemiset sukupolvet ovat osin eriytyneet ja etsivät rajojaan. Vanhempi tutkijapolvi kokee ehkä muutoksen Cornerin tapaan negatiivisena, mutta loogisena ja väistämättömänä seurauksena kentän laajenemisesta. Nuorempi tutkijasukupolvi kärsii rasittavasta kes-

kinäisestä kilpailusta, työttömyydestä ja ehkä myös häpeästä silloin, kun ura etenee kovin hitaasti jos ollenkaan.

Tutkimuksella ja opetuksella on historiansa, jota tapaamme tarkastella useimmiten tämän päivän perspektiivistä, jolloin menneen tapahtumat näyttäytyvät ikään kuin askelminä nykyisyyteen. Käsillä olevassa numerossa muistoja ja muistelmia on tavallista enemmän. Ne avaavat osin tarkkojakin ajallis-paikallisia näkymiä oppialojen ajatusten muotoutumiseen ja metodologisiin suhdanteisiin sekä antavat tälle kehitykselle henkilöhistorialliset kasvot.

Tänään voimme todeta, että tutkimuksen teoreettiset pontimet ja intressit ovat paljolti muuttuneet viimeisten 35 vuoden aikana, samalla kun käsitykset tieteen tehtävistä ovat eriytyneet. *Media & Viestintä* -lehden numero 2/2014 on siksi varattu tieteenalakeskustelulle. Erityisesti toivomme artikkeleita, katsauksia ja puheenvuoroja empiirisen ja teoreettisen tutkimuksen suhteista, mediaan kohdistuvan viestinnän tutkimuksen metodologiasta, tieteenihanteista, tutkimuksellisista jatkuvuuksista ja katkoksista, normatiivisen ja ei-normatiivisen tutkimuksen suhteista ja tutkimustrendien mahdollisesti luomista paineista.

Kotimaisen tieteellisen lehden konsepti vaatii eri asioita tilanteessa, jossa tutkimuskenttä on laajentunut ja tutkijoiden intressit hajautuneet kuin silloin kun kenttä oli vielä suhteellisen kapea ja kirjoittajat tunnistivat tieteellisen diskurssin, johon he kirjoituksillaan osallistuivat.

Nykyisessä tilanteessa haluaisi syventää teoreettista keskustelua, lisätä lehden yhteiskunnallista ärhäkkyttä ja tukea yleistä akateemisuutta kapean ja sisäänpäin kääntyneen akateemisuuden asemesta. *Media & Viestintä* -lehden toimitus onkin lähentynyt vauhdilla kehittämään lehteä tähän suuntaan, miettimään sen konseptia, tulevaa profilia ja näkyvyyttä suomalaisessa yhteiskunnassa. Lehden menestys ei nykytilanteessa tule pyytämättä ja yllätyksenä, vaan pitkäjänteisyydellä ja määrätietoisuudella, jonka osana on aikaa myöten myös *Media & Viestintä* -lehden muokkaaminen hajaantunutta media- ja viestintätutkimuksen kenttää yhdistäväksi sähköiseksi foorumiksi.

Toimitussihteeri Simo Pieniniemen lisäksi vireään toimituskuntaamme kuuluvat puheviestinnän yliopistonlehtori FT Maija Gerlander Tampereen yliopistosta, tutkijatohtori VTT Kari Karppinen Helsingin yliopistosta, informaatiotutkimuksen ja viestinnän professori Erkki Karvonen Oulun yliopistosta, tutkijatohtori VTT Lotta Lounasmeri Helsingin yliopistosta, tiedotusopin dosentti ja vapaa tutkija Tarmo Malmberg, tohtoriopiskelija ja tutkija YTM Anna-Maria Mäki-Kuutti Tampereen yliopistosta, informaatikko YTL Eija Poteri Tampereen yliopiston kirjastosta (Nordicom), yliopistonlehtori VTT Erkki Railo Turun yliopiston politiikan tutkimuksen laitokselta, yliopistonlehtori FT Anne Soronen Vaasan yliopiston viestintätieteiden yksiköstä, professori VTT Maija Töyry Aalto-yliopistosta, yliopistotutkija FTT Turo Uskali Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitokselta sekä tutkijatohtori KT Olli Vesterinen Helsingin yliopiston Mediakasvatuksen tutkimusryhmästä.